

УДК 331.52

DOI: <https://doi.org/10.32840/2522-4263/2021-5-19>

Стригуль Л.С.
кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри бізнес-аналітики,
обліку і готельно-ресторанної справи
Національного технічного університету
«Харківський політехнічний інститут»

Мітронічева Н.С.
студентка
Національного технічного університету
«Харківський політехнічний інститут»

Стригуль А.А.
студент
Національного технічного університету
«Харківський політехнічний інститут»

Strygul Larysa
Candidate of Sciences (Economics), Associate Professor,
Associate Professor of business-analytics,
accounting and hotel-restaurant business
National Technical University
«Kharkiv Polytechnic Institute»

Mitronicheva Natalia
student
National Technical University
«Kharkiv Polytechnic Institute»

Strygul Anton
student
National Technical University
«Kharkiv Polytechnic Institute»

РОЛЬ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ ЗАЙНЯТОСТІ У РЕГУЛЮВАННІ РИНКУ ПРАЦІ ХАРКІВСЬКОГО РЕГІОНУ

HOTEL-RESTORED BUSINESS, AS PART OF THE SERVICE ECONOMY INDUSTRY: PROBLEMES TA DEVELOPMENT PERSPECTIVES

АНОТАЦІЯ

У статті узагальнено проблемні риси сучасного стану функціонування системи управління зайнятістю населення. Досліджено основні показники методології щодо вибіркового обстеження населення (домогосподарств) із питань економічної активності населення, що затверджені на загальнодержавному рівні. Досліджено сучасний стан безробіття, зайнятості та існуючих вакансій Харківського регіону та динаміку кількості безробітних за гендерною ознакою. Здійснено оцінку ТОП-10 професій, по яких чисельність безробітних є найбільшою, та проведено аналіз показників діяльності служби зайнятості Харківської області. Виявлено основні зміни щодо формування їхніх складників у напрямі виокремлення тих, що набули найбільш критичних змін, із зазначенням невідповідності створеним умовам. Досліджено динаміку змін у професійному розрізі кількості вакансій. Запропоновано пріоритетні напрями її розвитку в умовах ринкової економіки.

Ключові слова: державна служба зайнятості, безробіття, населення, ринок праці, соціально-демографічні процеси.

АННОТАЦИЯ

В статье обобщены проблемные черты современного состояния функционирования системы управления занятостью населения. Исследованы основные показатели методологии относительно выборочного обследования населения (домохозяйств) по вопросам экономической активности населения,

утвержденной на общегосударственном уровне. Исследовано современное состояние безработицы, занятости и существующих вакансий Харьковского региона и динамику численности безработных по гендерному признаку. Осуществлена оценка ТОП-10 профессий, по которым численность безработных является крупнейшей, и проведен анализ показателей деятельности службы занятости Харьковской области. Выявлены основные изменения по формированию их составляющих в направлении выделения тех, что получили наиболее критические изменения, с указанием несоответствия созданным условиям. Исследована динамика изменений в профессиональном разрезе количества вакансий. Предложены приоритетные направления ее развития в условиях рыночной экономики.

Ключевые слова: государственная служба занятости, безработица, население, рынок труда, социально-демографические процессы.

ANNOTATION

The article provides a theoretical generalization and systematization of problematic features of the current state of functioning and formation of high-quality and effective employment management system, which should be adequate to modern challenges and become the basis of socially oriented market economy for productive forces of Ukraine and its regions. It is proved that the complex socio-economic situation in Ukraine requires the latest, unconventional approaches to solving this scientific problem, taking

into account the peculiarities of the market economy, complicated by the pandemic, the specifics of socio-demographic processes and available financial and economic resources of businesses at all levels. The main indicators of the methodology for the sample survey of the population (households) on economic activity of the population, which is approved at the national level. The main differences from the previous approach, which has been used since the beginning of the country's independence, have been identified. The current state of unemployment, employment and existing vacancies in the Kharkiv region and the dynamics of the number of unemployed by gender are studied. An assessment of the TOP-10 occupations for which the number of unemployed is the highest and an analysis of the performance of the employment service of Kharkiv region in January – July 2020-2021, indicating non-compliance with the conditions. The dynamics of changes in the professional context of the number of vacancies offered for employment in the Kharkiv region in the context of the COVID-19 pandemic was studied. Based on the study of the current state of the public employment service, the main «bottlenecks» of its operation in a pandemic. The existing problems of increasing the role of the state employment service in the regulation of the labor market and substantiation of the methodology for determining the level of employment are highlighted. The priority directions of strengthening and development of the role of the state employment service in the regulation of the labor market in a market economy complicated by the pandemic, the specifics of socio-demographic processes and the existing deficit of financial and economic resources of economic entities are proposed.

Key words: public employment service, unemployment, population, labor market, socio-demographic processes.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Сучасні ринкові перетворення вітчизняної економіки, що супроводжуються значними негативними соціально-економічними наслідками, зокрема зростанням безробіття та зменшенням рівня зайнятості населення, додатково ускладнюються обмеженнями, викликаними пандемією. У таких умовах особливої актуальності та гостроти набуває проблематика формування якісної й ефективної системи управління зайнятістю населення, яка повинна бути адекватною викликам сучасності та стати запорукою підґрунтя соціально орієнтованої ринкової економіки для розвитку продуктивних сил України та її регіонів. Складний соціально-економічний стан України потребує новітніх, нетрадиційних підходів до вирішення зазначеної наукової проблематики з урахуванням особливостей ринкової економіки, ускладнених пандемією, специфікою перебігу соціально-демографічних процесів і наявних фінансово-економічних ресурсів суб'єктів господарювання всіх рівнів. Усе це зумовлює доцільність наукового дослідження ролі державної служби зайнятості у регулюванні ринку праці та обґрунтування методології визначення рівня зайнятості для розроблення пріоритетних напрямів її розвитку в умовах ринкової економіки.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми і на які спираються автори. Проблематикою регуляторної політики держави у сфері безробіття та зайнятості населення займалися С.П. Коваль [1], А.С. Пасека [2], М.В. Семикіна, А.С. Пасека [3], О.В. Швець [4] та багато інших. Разом

із тим, сучасні умови вимагають більш ґрунтовного дослідження ролі державної служби зайнятості у регулюванні ринку праці та розроблення новітніх напрямів її розвитку.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується означена стаття. Незважаючи на велику кількість і різноманітність досліджень політики держави у сфері безробіття та зайнятості населення та проблем її реалізації на практиці, визначення ролі державної служби зайнятості у регулюванні ринку праці та розроблення новітніх напрямів її розвитку недостатньо чітко окреслені. Виходячи із цього, необхідно аналізувати сучасний стан рівня безробіття і зайнятості населення та результати діяльності державної служби зайнятості, проблеми реалізації перспективного світового досвіду в сучасних умовах розвитку науки в її нерозривному взаємозв'язку з економічними реаліями суб'єктів господарювання.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Мета статті полягає у теоретичному узагальненні наукового дослідження ролі державної служби зайнятості у регулюванні ринку праці Харківського регіону та обґрунтуванні методології визначення рівня зайнятості для розроблення пріоритетних напрямів її розвитку в умовах ринкової економіки.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Державна служба зайнятості України є центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через міністра соціальної політики України. Її діяльність регламентується Законом України «Про зайнятість населення», прийнятим Верховною Радою в 2013 р. з подальшими змінами і доповненнями [5].

Основні завдання, функції та права служб зайнятості усіх рівнів регламентуються «Положенням про державну службу зайнятості» (Наказ № 41 Міністерства соціальної політики України від 20.01.2015).

Із 1995 р., відповідно до рекомендацій Міжнародної організації праці (МОП), у практику роботи органів державної статистики введено вибіркоче обстеження населення (домогосподарств) із питань економічної активності (з 2019 р. – обстеження робочої сили).

Відповідно до оновлених стандартів, передбачених Резолюцією щодо статистики трудової діяльності, зайнятості та недовикористання робочої сили, яка була прийнята 19-ю Міжнародною конференцією статистиків праці у жовтні 2013 р., за результатами обстеження робочої сили отримуються показники (табл. 1) [6].

Зміни у сучасній методології відбулися лише на рівні теоретичного базису назви показників за збереження у цілому підходів до сутності та складників вибіркового обстеження зайнятості населення.

За даними Державної служби статистики України Харківського регіону, кількість за-

Таблиця 1

Показники обстеження робочої сили

З 2019 р.	До 2019 р.	Сутність показників
Робоча сила	Економічно активне населення	Населення обох статей віком 15 років і старше, яке впродовж обстежуваного тижня забезпечувало пропозицію робочої сили на ринку праці. Зайняті та безробітні в сумі становлять робочу силу
Рівень участі населення в робочій силі	Рівень економічної активності	Визначають як відношення (у відсотках) кількості робочої сили віком 15 років і старше до всього населення зазначеного віку чи населення відповідної соціально-демографічної групи
Зайняті	Зайняті	Це особи, які працювали впродовж обстежуваного тижня хоча б одну годину за наймом за винагороду в грошовому чи натуральному вираженні, індивідуально (самостійно), в окремих громадян або на власному (сімейному) підприємстві; працювали безкоштовно на підприємстві, у власній справі, що належить будь-кому з членів домогосподарства, або в особистому селянському господарстві з метою реалізації продукції, виробленої внаслідок цієї діяльності; були тимчасово відсутні на роботі, тобто формально мали робоче місце, власне підприємство (справу), але не працювали впродовж обстежуваного періоду з певних причин
Неформально зайняті	Неформально зайняті:	Неформальна зайнятість охоплює неформальні робочі місця на підприємствах як формального, так і неформального секторів. Керівні принципи щодо статистичного визначення неформальної зайнятості були прийняті на 17-й Міжнародній конференції статистиків праці у 2003 р. З урахуванням положень цього документа, а також відповідно до Методологічних положень щодо визначення неформальної зайнятості населення, затверджених Наказом Держстату від 23.01.2013 № 16, до неформально зайнятого населення належать: зайняті на підприємствах неформального сектору (незарєєстровані самозайняті, роботодавці та їхні наймані працівники, безкоштовно працюючі члени сім'ї тощо); безкоштовно працюючі члени сім'ї на підприємствах формального сектору; наймані працівники, які працюють на неформальних робочих місцях формального сектору (особи, які працювали за усною домовленістю або не мали будь-яких соціальних гарантій, зокрема за них не сплачувався єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування; не мали щорічної відпустки; оплачуваного лікарняного).
Безробітні	Безробітні	Особи, які одночасно задовольняють трьома умовам: не мали роботи (прибуткового заняття); впродовж останніх чотирьох тижнів, що передували обстеженню, активно шукали роботу або намагалися організувати власну справу; впродовж найближчих двох тижнів були готові приступити до роботи, тобто почати працювати за наймом або на власному підприємстві з метою отримання оплати або доходу. До категорії безробітних також відносять осіб, які приступають до роботи протягом найближчих двох тижнів; знайшли роботу, чекають відповіді тощо.
Особи, які не входять до складу робочої сили	Економічно неактивне населення)	Особи, які впродовж обстежуваного тижня не відносилися ні до зайнятого, ні до безробітного населення.
Рівень безробіття (за методологією МОП) – відношення (у відсотках) кількості безробітних віком 15 років і старше до робочої сили зазначеного віку або відповідної соціально-демографічної групи.		
Середня тривалість пошуку роботи надається у вимірі середньої кількості місяців тривалості пошуку роботи на одного безробітного (за методологією МОП). Розрахунок показника здійснюється на основі формули середньої арифметичної зваженої.		

Джерело: систематизовано на основі даних Держкомстату України [6]

йнятого населення Харківського регіону у віці 15–70 років у I кварталі 2021 р. порівняно з I кварталом 2020 р. скоротилася на 88,5 тис осіб та становила 1 169,8 тис осіб. Рівень зайнятості населення у віці 15–70 років скоротився з 62,4% до 58,7%. Щодо обсягів безробіття (за методологією МОП) кількість безробітного населення (за методологією МОП) у віці 15–70 років у I кварталі 2021 р. порівняно з I кварталом 2020 року зросла на 15,1 тис осіб та становила 90,5 тис осіб [7].

Рівень безробіття населення (за методологією МОП) у віці 15–70 років зріс із 5,7% до

7,2% робочої сили. Послугами служби зайнятості протягом січня-липня 2021 р. скористалися 147 тис громадян, які шукали роботу, із них 64 тис осіб мали статус зарєєстрованого безробітного, що на 0,7% менше, ніж у відповідному періоді минулого року. Допомогу по безробіттю отримували 54 тис осіб, що на 1% більше, ніж протягом січня-липня 2020 р. [7].

Статистика щодо кількості безробітних за статтю, наведена у табл. 2, відображає значні гендерні обмеження осіб жіночої статі майже за всіма професійними групами окрім декількох видів суто «чоловічих» професій, наприклад

таких, як кваліфіковані робітники з інструментом, що ще раз підтверджує гендерну несправедливість щодо працевлаштування жінок, які втратили роботу.

У зв'язку з відомими потрясіннями у сфері виробництва, науки й освіти, що відбувалися в Україні, помітне звуження сфери застосування високих спеціалізованих знань, як наукових, так і виробничо-технічних. Ринкові процеси самі по собі не вимагають таких знань, а, викликаючи спад виробництва, руйнування виробничих зв'язків і багатьох об'єднань, виштовхують не лише працівників, що мають знання і досвід, змушуючи їх виконувати випадкові функції. Таким чином, розтрачується людський, виробничий потенціал, що супроводжується економічними і соціальними втратами країни, послабленням здоров'я і падінням економічної активності кваліфікованої верстви населення [8].

Статистика щодо професій, за якими є найбільша кількість безробітних, наведена у табл. 3, свідчить, що найбільший дефіцит вакансій у сфері торгівлі, а саме «продавець непродовольчих товарів», та у сфері будівництва «робітник з комплексного обслуговування й ремонту будинків». Це професії які не потребують високого рівня кваліфікації та найбільш поширені за попитом у безробітній категорії населення.

На нашу думку, зайнятість населення як об'єкт державного регулювання являє собою

єдність трьох аспектів: сукупність соціально-економічних відносин із приводу участі трудових ресурсів у трудовій діяльності, кількісно-якісних параметрів трудової діяльності та її юридичної форми. Включення правового аспекту аргументовано тим, що тільки в юридичній формі зайнятість стає об'єктом державного регулювання [8].

Сьогодні Державна служба зайнятості України являє собою цілісну систему органів виконавчої влади з трирівневою структурою. До першого (базового) рівня належать районні, міські, міськрайонні, районні в містах центри зайнятості, які надають громадянам послуги відповідно до чинного законодавства про зайнятість населення. До другого рівня відносять регіональні центри зайнятості. Їхня основна функція полягає у здійсненні територіального розподілу трудових ресурсів та участі у розробленні регіональних програм зайнятості відповідно до місцевих особливостей і потреб. До третього (верхнього) рівня відносять Державний центр зайнятості, основне завдання якого полягає у реалізації єдиної політики зайнятості на всій території України, організації заходів соціального захисту, а також сприянні зайнятості незайнятих громадян. Також Державний центр зайнятості відповідає за організаційно-методичне, правове та нормативне забезпечення, створення єдиної інформаційно-довідкової системи, розвиток матеріально-технічної бази

Таблиця 2

**Кількість осіб, які мали статус безробітного, за статтю (за професійними групами),
Харківська область, осіб**

	Січень-липень 2021 р.				Станом на 01.08.2021 р.			
	Жін.	у % до загальної кількості безробітних	Чол.	у % до загальної кількості безробітних	Жін.	у % до загальної кількості безробітних	Чол.	у % до загальної кількості безробітних
Усього	36 339	57,0	27 451	43,0	13 355	63,4	7 707	36,6
з них, за професійними групами:								
Законодавці, вищі держ. службовці, керівники, менеджери	4 984	57,6	3 673	42,4	1 880	58,8	1 320	41,3
Професіонали	4 493	69,9	1 939	30,1	1 791	73,0	663	27,0
Фахівці	5 002	73,8	1 780	26,2	1 888	76,5	581	23,5
Технічні службовці	3 381	86,8	513	13,2	1 203	89,4	142	10,6
Працівники сфери торгівлі та послуг	8 852	72,7	3 320	27,3	3 016	74,8	1 018	25,2
Кваліфіковані робітники сільського та лісового господарств, риборозведення та рибальства	2 324	63,7	1 322	36,3	855	72,8	319	27,2
Кваліфіковані робітники з інструментом	2 643	38,5	4 229	61,5	925	45,3	1 115	54,7
Робітники з обслуговування, експлуатації та контролювання за роботою технологічного устаткування, складання устаткування та машин	2 669	22,3	9 307	77,7	1 200	35,0	2 229	65,0
Найпростіші професії та особи без професії	1 991	59,3	1 368	40,7	597	65,1	320	34,9

Джерело: систематизовано на основі даних Держкомстату України [6]

Таблиця 3

**Професії, по яких чисельність безробітних є найбільшою,
Харківська область (ТОП-10)**

ТОП 10	Назва професії	У січні-липні 2021 року			Станом на 1 серпня 2021 року		
		Чисельність безробітних, осіб	Кількість вакансій, одиниць	Дефіцит вакансій (-), дефіцит кадрів (+)	Чисельність безробітних, осіб	Кількість вакансій, одиниць	Дефіцит вакансій (-), дефіцит кадрів (+)
1	Водій автотранспортних засобів	2 807	2 466	-341	513	327	-186
2	Продавець продовольчих товарів	2 674	1 089	-1 585	1 023	165	-858
3	Продавець непродовольчих товарів	2 038	457	-1 581	659	51	-608
4	Тракторист-машиніст сільськогосподарського (лісгосподарського) виробництва	1 896	2 026	130	61	19	-42
5	Охоронник	1 797	562	-1 235	594	68	-526
6	Робітник з комплексного обслуговування й ремонту будинків	1 509	173	-1 336	587	28	-559
7	Бухгалтер	1 337	701	-636	484	82	-402
8	Продавець-консультант	1 129	251	-878	326	69	-257
9	Кухар	994	525	-469	269	103	-166
10	Робітник з комплексного обслуговування сільськогосподарського виробництва	978	406	-572	197	9	-188

Джерело: побудовано на основі даних Держкомстату України [6]

служби зайнятості, здійснює підготовку кадрів усіх рівнів. Окрім того, він відповідає за міжнародні зв'язки, раціональне використання коштів Фонду зайнятості населення [9].

Детальний аналіз показників ефективності діяльності державних служб зайнятості було здійснено В. Корбанезе. На думку дослідника, під час оцінки ефективності діяльності державних служб зайнятості (ДСЗ) увагу слід приділяти як якісним, так і кількісним показникам, адже вони допомагають службі відстежувати, як конкретні стратегії програми та дії впливають на ринок праці. Джерелом даних для формування показників попиту є реєстр ДСЗ (безробітні особи та підприємства, що розміщують оголошення про вакансії). Кількісні показники, на основі яких може здійснюватися оцінка ефективності функціонування органів служби зайнятості на різних рівнях, можна поділити на чотири групи: відсоток безробітних клієнтів, зареєстрованих на кінець періоду; відсоток клієнтів-підприємств, що розмістили оголошення про вакансії, на кінець періоду; збільшення/зменшення (у відсотках) ступеню використання послуг ДСЗ клієнтами; зменшення кількості безробітних клієнтів по типах виходу. Ці кількісні дані слід представляти щомісячно, щоквартально або щорічно [10].

Показники діяльності служби зайнятості Харківської області за 2020–2021 рр. наведено в табл. 4.

У січні-липні 2021 р. роботодавці проінформували центри зайнятості області про наявність 33,0 тис вакансій, що на 20% менше, ніж у січні-липні 2020 р. Структура вакансій за вида-

ми економічної діяльності була такою: 22,7% вакансій пропонувалося у сільському, лісовому господарстві, 17,4% – на підприємствах переробної промисловості, 14,8% – в оптовій та роздрібній торгівлі, на транспорті – 8,4%, 7,9% – у сфері державного управління.

У професійному розрізі найбільше вакансій пропонувалося для працевлаштування: робітників з обслуговування, експлуатації устаткування та машин (23,6%), кваліфікованих робітників з інструментом (14,2%), працівників найпростіших професій (13,9%), працівників сфери торгівлі та послуг (12,8%), професіоналів (11,9%).

Станом на 1 серпня 2021 р. кількість актуальних вакансій, заявлених роботодавцями до служби зайнятості області, становила 6,3 тис од., що майже на 50% більше, ніж на відповідну дату минулого року. За видами економічної діяльності більшість вакансій налічувалася в переробній промисловості (23,6%), на підприємствах оптової, роздрібної торгівлі (19,1%), на транспорті (15,3%), в освіті (10,6%), охороні здоров'я (5,9%), будівництві (4,7%) та сільському господарстві (3,3%).

За професійними групами найбільший попит роботодавців спостерігався на кваліфікованих робітників з інструментом – 22,9% усіх поданих вакансій (муляр, електромонтер, слюсар-ремонтник, монтер колії, електрогазозварник, слюсар-сантехнік, слюсар-ремонтник із ремонту колісних транспортних засобів); робітників з обслуговування, експлуатації устаткування та машин – 17,4% (водій автотранспортних засобів, тракторист-машиніст сільськогосподарського виробництва, водій тролейбуса, трамвая, фрезе-

Таблиця 4

Показники діяльності служби зайнятості Харківської області у січні-липні 2020–2021 рр.

Показник	Січень-липень		Зміна значення	
	2020 р.	2021 р.	%	+(-) тис. осіб
Усього отримували послуги, тис осіб	148,2	147,1	99,3	-1,1
із них мали статус безробітного, тис осіб	64,2	63,8	99,3	-0,4
Усього отримали роботу (у т. ч. до набуття статусу безробітного), тис осіб	29,4	23,0	78,1	-6,5
Працевлаштовано безробітних, тис осіб	17,3	19,1	110,4	1,8
Працевлаштовано шляхом одноразової виплати допомоги по безробіттю, осіб	29	11	37,9	-18
Працевлаштовано компенсацією витрат роботодавцю єдиного внеску, осіб	538	92	17,1	-446
Проходили професійне навчання безробітні, тис осіб	7,0	6,4	91,8	-0,6
із них у ЦПТО, тис осіб	4,9	4,6	94,1	-0,3
Отримали ваучер на навчання, осіб	120	49	40,8	-71,0
Усього брали участь у громадських та інших роботах тимчасового характеру, тис осіб	8,4	7,4	87,8	-1,0
Кількість осіб, охоплених профорієнтаційними послугами, тис осіб	83,1	89,9	108,2	6,8
із них безробітних, тис осіб	52,8	55,7	105,4	2,9
Отримували допомогу по безробіттю, тис осіб	53,2	54,0	101,4	0,8
Кількість роботодавців, які надали інформацію про вакансії, тис од.	9,9	7,7	77,6	-2,2
Кількість вакансій, тис од.	41,2	33,0	80,0	-8,2
Станом на дату:				
Показник	на 01 серпня		зміна значення	
	2020 р.	2021 р.	%	+ (-) тис. осіб
Усього отримували послуги, тис осіб	110,8	98,5	88,9	-12,3
із них мали статус безробітного, тис осіб	35,4	21,1	59,4	-14,4
Отримували допомогу по безробіттю, тис осіб	29,2	17,0	58,2	-12,2
Кількість вакансій по формі З-ПН, тис од.	4,2	6,3	149,8	2,1
Середній розмір заробітної плати у вакансіях, грн	6 545	8 069	123,3	+ 1524 грн.
Кількість безробітних на одну вакансію, осіб	8	3	- 5 осіб	

рувальник, дорожній робітник, токарь оператор верстатів із програмним керуванням); професіоналів – 16,0% (провізор, спеціаліст державної служби, вчитель, економіст, інженер-технолог, інженер-конструктор, інженер-електронщик, інспектор (пенітенціарна служба)) практичний психолог; фахівців – 12,6% (фармацевт, бухгалтер, сестра медична, вихователь, електромеханік, майстер виробничого навчання); некваліфікованих працівників – 12,5% (прибиральник, дворник, підсобний робітник, вантажник, станційний робітник, комірник, укладальник-пакувальник); працівників сфери торгівлі та послуг – 11,6% (продавець, кухар, охоронець, кондуктор громадського транспорту).

Висновки з цього дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямку. З огляду на зазначену проблематику, формування стратегії розвитку ролі державної служби зайнятості у регулюванні ринку праці на етапі акумулювання сил для значного зростання після виходу з пандемічної кризи необхід-

но переорієнтувати свої зусилля на внутрішні проблеми, для чого доцільно розробити напрямки запровадження системи тайм-менеджменту, який потребує додаткових знань та вмінь персоналу, запровадити систему підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації кадрів на принципах професійної компетенції. Необхідне також обов'язкове запровадження електронних інформаційних та автоматизованих систем для розширення потенціалу професійної мобільності кадрів, використання сучасних соціально-технічних засобів для інституалізації переходу від жорсткої класифікації професій до впровадження гнучкої системи підготовки та перепідготовки кадрів. На підставі викладеного можна зробити висновок, що роль державної служби зайнятості у регулюванні ринку праці України є системоутворюючою та вирішальною, який повинен розвиватися з урахуванням накопиченого світового досвіду, використання якого за умови адаптації до українських умов дасть змогу підвищити його ефективність.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Коваль С.П. Ринок праці України в умовах Євроінтеграції. *Економічний вісник університету*. 2018. № 37/1. С. 295–302.
 2. Пасєка А.С. Ринок праці та його розвиток: гносеологічний аналіз. *Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету*. 2016. Вип. 30. С. 154–161.
 3. Семикіна М.В., Пасєка А.С. Ринок праці України: тенденції та особливості розвитку. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2016. № 5. Т. 1. С. 165–170.
 4. Швець О.В. Безробіття в Україні: причинно-наслідковий вектор дослідження. *Віснєва*. 2019. № 2. С. 190–198.
 5. Закон України «Про зайнятість населення» від 01.03.1991 № 803-XII. *Відомості Верховної Ради*. 1991. № 14. Ст. 170.
 6. Сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua> (дата звернення: 02.10.2021).
 7. Сайт Харківської обласної державної адміністрації. URL: <https://lexinform.com.ua/zakonodavstvo/nove-polozhennya-pro-derzhavnu-sluzhbu-zajnyatosti/> (дата звернення: 02.10.2021).
 8. Ковач В.О. Основні напрямки регулювання державної політики у сфері зайнятості населення. *Державне управління: удосконалення та розвиток* 2020. № 4. DOI: 10.32702/2307-2156-2020.4.50 (дата звернення: 02.10.2021).
 9. Чернега А.Л. Структура, основні цілі, функції та аналіз показників ефективності функціонування органів служби зайнятості на різних рівнях. *Бионика интеллекта*. 2016. № 1(86). С. 125–129.
 10. Корбанезе В. Основні принципи моніторингу ефективності послуг і програм зайнятості, орієнтованих на клієнтів державної служби зайнятості України. Група технічної підтримки з питань гідної праці та Бюро МОП для країн Центральної та Східної Європи. Київ : МБП, 2011.
-
- REFERENCES:**
1. Kovalj S.P. (2018) Rynok praci Ukrainy v umovakh Jevrointehgraciji [The labor market of Ukraine in the conditions of European integration]. *Ekonomichnyj visnyk universytetu*, no. 37/1, pp. 295–302. (in Ukrainian)
 2. Pasjeka A.S. (2016) Rynok praci ta jogho rozvytok: ghnoseologichnyj analiz [Labor market and its development: epistemological analysis]. *Naukovi praci Kirovogradskogo nacionalnogho tekhnichnogho universytetu*, vol. 30, pp. 154–161. (in Ukrainian)
 3. Semykina M.V., Pasjeka A.S. (2016) Rynok praci Ukrainy: tendenciji ta osoblyvosti rozvytku [The labor market of Ukraine: trends and features of development]. *Visnyk Khmelnyckogho nacionalnogho universytetu*, no. 5, t. 1, pp. 165–170. (in Ukrainian)
 4. Shvecj O.V. (2019) Bezrobittja v Ukraini: prychnyno-naslidkovyj vektor doslidzhennja [Unemployment in Ukraine: a causal vector of research]. *Visnva*, no. 2, pp. 190–198. (in Ukrainian)
 5. Zakon Ukrainy «Pro zajnjatistj naselennja» (1991) vid 01.03.1991 r. [Law of Ukraine «On Employment»]. *Visnyk Ljvivskogho universytetu. Serija «Mizhnarodni vidnosyny»*, no. 34, pp. 292–300. (in Ukrainian)
 6. Sajt Derzhavnoji sluzhby statystyky Ukrainy [Website of the State Statistics Service of Ukraine]. Available at: <http://www.ukrstat.gov.ua> (accessed 02 October 2021). (in Ukrainian)
 7. Sajt Kharkivskojji oblasnoji derzhavnoji administraci [Website of the Kharkiv Regional State Administration]. Available at: <https://lexinform.com.ua/zakonodavstvo/nove-polozhennya-pro-derzhavnu-sluzhbu-zajnyatosti/> (accessed 02 October 2021). (in Ukrainian)
 8. Kovach V.O. (2020) Osnovni naprjamky reghuljuvannja derzhavnoji polityky u sferi zajnjatosti naselennja [The main directions of regulation of state policy in the field of employment]. *Derzhavne upravlinnja: udoskonalennja ta rozvytok Elektronyj resurs*, no. 4. DOI: 10.32702/2307-2156-2020.4.50 (accessed 02 October 2021). (in Ukrainian)
 9. Chernegha A.L. (2016) Struktura, osnovni cili, funkciji ta analiz pokaznykiv efektyvnosti funkcionuvannja orghaniv sluzhby zajnjatosti na riznykh rivnjakh [Structure, main goals, functions and analysis of indicators of efficiency of functioning of employment service bodies at different levels]. *Byonyka yntellekta*, no. 1(86), pp.125–129. (in Ukrainian)
 10. Korbaneze V. (2011) Osnovni pryncypy monitorynghu efektyvnosti poslugh i prohram zajnjatosti, orijentovanykh na kljientiv derzhavnoji sluzhby zajnjatosti Ukrainy [Basic principles of monitoring the effectiveness of employment services and programs aimed at clients of the state employment service of Ukraine]. *Ghrupa tekhnichnoji pidtrymky z pytanj ghidnoji praci ta Bjuro MOP dlja krajin Centraljnoji ta Skhidnoji Jevropy*. Kyiv: MBP. (in Ukrainian)